

لێ گەندەیییوو بە تەکدان... پارێ گشتی لێ ژێر وردبینی دادوێریدا

خالد سەدام، سەرێکی دادگای ناوهندی تاوانێکانی بەرنگاربوونەوی گەندەیی، ئێمە سەشەمم، جەختی لێسەر ئێوو کردوو کە ماێ گشتی بنەمای ئابووری دەوڵەت و مۆکی گەللە، ئاماژەیی بەوێشدا کە سزاکانی ئێستا بە ئگریکردن لێ تاوانێ داراییەکان بەس نین، جەختیشی لێسەر ئێوو کردوو کە پاراستنی ماێ گشتی تێنەها لێ گەندی بەرنگاربوونەوی گەندەیی بە شوو جیاوازیەکانی نیوو بەدی دات.

خالد سەدام، دادوێر، لێ لێدوانێکدا بە ئێژنامەیی دادوێری کە مۆتەع بەدواداچوونی بە کردوو، گوتی: "ماێ گشتی نوێنەرایەتی بنەمای ئابووری دەوڵەت و مۆکی گەللە دات، و هەر دەستدرێژیێک بە سەری بە شووێکی نەرنی ئێنگدانەوی دات لێسەر بەرژووێندی گشتی"، ئاماژەیی بەوێشکرد کە "یاسادانێ عێراقی و نێودووێتیێکان گرنگیێکی تایبەتیان داو بەم ما ئێ لێ گەندی زامکردنێ دەستووری و شارستانی و تاوانیێکانوو".

هەروەها وتی: "مەییست لێ سەروەت و سامانی گشتی لێ چوارچەوی یاسای تاواندا جیاوازی لێ واتاکەیی لێ یاسای شارستانی، چونکە یاسادانێری تاوانکاری تایبەتمەندی ماێ گشتی دات کەمەێک سەروەت

و سامان کځ پټی وایځ پټیو ستن به بهر ژوو نندی گشتی و شاینی پراستنه کی ناسایین".

وونیشی کردلو کځ "نم پراستنه له سځ ئاستدا بهرجه سته دجهت: پراستنی د استووری کځ ئبرکی له سځر هاو تیان داناو به پراستنی مای گشتی، و پراستنی شارستانی کځ یاسای شارستانی ژمار 40 ی سا ی 1951 دغه له سځر داناو به لگه پټنه دانی مامو کردن به مای گشتی یان دجهت سځر داگرتن یان خاونداریتی کردنی به تپه پټیوونی کات، و له کتاییدا پراستنی تاوانی کځ هر کارکی دسندر ژیکردنک کځ به سځر نم ما دا وویدات، وک تاوان دهناسنهت".

دادوهر سځدام وونی کردلو کځ "یاسای سزادان ژمار 111 ی سایی 1969 ی هموارکراو، دغه کانی تدا ی کځ سزای ئو کرداران ددهات کځ زیان به دام زراو گشتی کانه دگه یینن، وک تاوان کانی تدهدانی نهوت و کار با و ناو (مادد 353)، و دسندر ژیکردن سځر سلامهتی گواستنه و پټیو نندیی گشتی کانه (مادد 354)، و تدهدانی لگاو بان و فک کخانه و پرد و هه ی شمه ندههه (مادد کانی 355 و 356)، له لگه تاوان کانی دزی کځ به سځر مای گشتیدا ووودنه (مادد 444/11)".

ناوبراو وتیشی: "دسندر ژبی وووداو له لاینه فرمان بهر یان اسپهردراو به خزمهتگوزاری گشتی به سځر مای گشتی، یکه کځ له مترسیدارترین شو کانی گندهی و زهرترین زیان به وونی دجهت دگه ییننهت، به یی یاسادانه له یاسای دهستلی نه زاهه و دهستکوتی نایاسای ژمار 30 ی سایی 2011 ی هموارکراودا، وک تاوان کانی گندهی پللهن کردوو".

ناماژی به ودا کځ "له لگه ئزمونی سځر کایهتی دادگای ناو نندی تاوان کانی بهر ینگاریوونه و ی گندهی، به وونی ههستی به قباری تاوانه دارایی کانه کرد کځ خراوننهت بهردم دادگا، چ له ووی جهرکه یان یان کسه ئنجامدیر یان ئو زیان له دکه ووتو، جهختی کردلو کځ سزاکانی ئسته به گریکردن له جهر تاوانانه بهس نین".

دادوهر سځدام جهختی له سځر "پویستی هموارکردنی سزاکانی هاتوون له مادد کانه (315 و 316 و 318 و 340 و 341) ی یاسای سزادان به ئووی گونجاو بهت له لگه واقعی گندهی دارایی هاوچه رخوا، جگ له دکرکردنی به یارکی یاسادانان کځ لگه به نازادکردنی تمهتباران به کفالهت له تاوان کانی گندهی و دزینی مای گشتی نه دات تاو کو دهسکه یکه کلا دکرته و، ئمهش به دنیا وون له گه نده ووی ئو ما دزراوانه و خراکردنی وو شو نه کانی دادگا ییکردن".

ئامازى بۆلۈدا كە "پاراستنى ماى گشتى تىنھا لى گىگى بىر ئىنگارىبونى بۆلى گىندى بى شۆۈ جىاوازى كانىيى بۆلى بىدى دىت، و ئىمىش پىويستى بى دىزگى چاودىرى سىربىخى و لىھا نوو ھىيى وىك دىستى نىزھى و دىوانى چاودىرى دارايى، لىگى ما نى بۆلى دادگى عىراقى وىك كىككى سىربىكى لى پىسى بىر ئىنگارىبونى بۆلى گىندى بى و پاراستنى ماى گشتى".

ئامازى بۆلۈدا كە "بىككى لى دىارتىر ئىو دىسيانى دادگا كە تاوتوى كىدوون، دىسى دىزىنى ئىمانى باجىيى كان بۆۈ كە بىككى زىا تر لى سە ترلىن دىنارى عىراقى بۆۈ، جگى لى دىسى پىيوىندىدارى كان بى زىانگىياندنى بى ئىنقىست بى سىروىت و سامانى دىووت لى پىئىزىكانى نىئىنكىردى بۆۈ، و دىسى دىكە بى بىكارھىنانى پىست بى دىستىبىسرداگىرتى بىكى زىر پارى بى شۆۈ سىختىكارى".

دادوى سىدام جىختى لىسىر "گىنگى باگىياندنى پىشپى لى ئاشكرا كىدى دىسىكانى گىندى بى پىيوىست بى ماى گشتى و پىويستى بىخساندى دىرفىت بى بى گىشتى بى زانىارىيى كان بى بىھىز كىدى بى چاودىرى خى" كىد بۆۈ، داواى "توند كىدى سزاكان بى ئىو تاوانانى كە زىان بى ماى گشتى دىگىيىنن، و دى كىدى ياسا بىكى تايبىت بى بىر ئىنگارىبونى بۆلى گىندى بى شۆۈ ياسا بىر ئىنگارىبونى بۆلى تىرىر، و ئامادى كىدى لىككىر و بىدوادا چوونكىرى نىزھىت و باھىنراو بى بۆۈ بۆۈ بۆۈ بۆۈ ئاستىنگى ئاننىزىكان لىم بوارىدا" كىد.

لى كەتاپىدا وتى: "ئىركى فىرمانى بىرانى دىووتى كە تاوانىكانى گىندى ئاشكرا بىكىن كە لى كاتى جىبىجى كىدى ئىركىكانىيادا ئاگادارى دىبن، لىگى چالا كىدى ياسا پاداشتى ھىوا دىران ژمارى 33 سى 2008، بى شۆۈ بىك كە ھانى ھىوا دىان لىسىر حاوتىكانى گىندى بى بىھىد كىدى ماى گشتى بدات و بىشدارى بىكات لى گىنەندى بۆلى سىروىت و سامانى دىراو".